

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322200133
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4322200133.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou vo veci starostlivosti o mal. G. zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: U. bytom L. a U., bytom H., o zvýšenie výživného takto

rozhodol:

I. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. G. zvýšeným výživným zo sumy 30 % aktuálneho životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa na sumu 150 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 07.01.2022.

II. Zaostalé výživné za obdobie od 07.01.2022 do 27.04.2022 v sume 80,52 € je otec p o v i n n ý uhradiť k rukám matky do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Levice č.k. 12P/30/2015-66 zo dňa 06.10.2015 vo výroku o výživnom.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka v návrhu podanom dňa 7.1.2022 žiadala, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k mal. G. na 150 € mesačne, nakoľko od posledného rozhodnutia uplynulo sedem rokov, náklady na starostlivosť o dieťa vzrástli nielen vzhľadom na vek, ale ja záujmovú činnosť. V súčasnosti je mal. G. iakom 1. ročníka strednej školy, navyše mimo miesta bydliska.

2. Otec sa k návrhu písomne nevyjadril, na pojednávaní so zvýšením výživného nesúhlasil, pretože sa o nich staral deväť rokov a matke prenechal byt za 70000 €.

3. Kolízny opatrovník navrhol výživné zvýšiť, pričom výšku ponechal na úvahu súdu.

4. Súd na pojednávaní vypočul rodičov a kolízneho opatrovníka a spolu s listinným dôkazmi zistil nasledovný skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Levice 12P/30/2015-66 zo dňa 06.10.2015 súd zveril mal. Lukáša do osobnej starostlivosti matke a otcovi uložil povinnosť na jeho výživu vo výške 30 % sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Mal. G. bol v čase tohto rozhodnutia žiakom 4. ročníka základnej školy. Matka pracovala ako opatrovateľka v Rakúsku, jej čistý príjem dosahoval priemernú výšku 1200 €. Otec bol nezamestnaný, nebol evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, žil v spoločnej domácnosti so svojou matkou. Rodičia iné vyživovacie povinnosti nemali.

6. V súčasnosti mal. G. navštevuje 1. ročník Strednej technickej školy v Timačoch, v súvislosti s čím sú zvýšené náklady na cestovné, ktoré matka vyčíslila v sume 50 € mesačne. Rovnakú čiastku dáva synovi ako vreckové. Maloletý je ubytovaný na internáte, za ktorý sa mesačne uhrádza suma 23 € za ubytovanie a suma 80 € za stravu. Matka uviedla, že syn navštevuje trikrát týždenne školu boxu, za ktorú platí mesačný poplatok 30 € a zakupuje potrebný výstroj.

7. Matka je zamestnaná ako opatrovateľka v Rakúsku na pracovné turnusy. Podľa pracovnej zmluvy zo dňa 25.3.2021 jej mesačný príjem brutto predstavuje sumu 3355,99 €, v čistom podľa výplatnej pásky za december 2021 sumu 1932,08 €. Matka so synom bývajú v byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Podľa predložených dokladov mesačne uhrádza hypotéku v sume 67,30 €, 137 € za elektrinu (vyúčtovacia faktúra z 12.9.2021, do 9/21 boli preddavkové platby v sume 148 €), polročne vodné a stočné 179 € a platby za spoločné priestory 100 € (čistička odpadov a osvetlenie). Matka tiež uhrádza mesačne životné poistenie pre seba a syna v sume 35 € a cestovné poistenie v sume 70,56 € ročne, lízingovú splátku na osobné motorové vozidlo v sume 562,45 € mesačne. Zároveň dopláca svojej starej matke za umiestnenie v Zariadení pre seniorov a špecializovanom zariadení, Kontakt n.o. v Šugovskej doline sumu 120 € mesačne. Ďalšími výdavkami sú samozrejme výdavky na stravu, ošatenie, hygienu a kozmetiku, mobil, TV. Vypovedala, že otec prispieva na synovu výživu len stanoveným výživným. matke navyše ničím neprispel, vie len, že po podaní návrhu poslal synovi na účet 400 €, s matkou žiadnym spôsobom nekomunikuje a preto nevedela, či synovi prispieva aj inak. Matka je názoru, že keď sa otec nepodieľa na synovej výchove, mohol by prispievať aspoň vyššou sumou.

8. Otec na pojednávaní vypovedal, že so zvýšením výživného nesúhlasí, pretože sa o nich deväť rokov staral, nechal matke byť za 70 000 €, myslí si, že to nebolo málo, inak by skončili na ulici. Je nezamestnaný od 11.10.2019, pretože predtým som bol 3 roky vo výkone trestu a nikto ho zamestnať nechce. Má ukončené základné vzdelanie. Preto si len privyrába, niekedy mesačne zarobí 200 € alebo viac, je to individuálne. Okrem G. iné deti nemá. So synom je v kontakte, niekedy si zavolajú alebo napíšu, keď je syn v Košiciach, tak sa stretnú alebo keď má otec cestu sem. Od štátu nepoberá žiadne dávky, aj keď žiadal. Býva v byte svojej matky, ktorá je už dôchodkyňa, dôchodok má cca 400 € a čo sa týka nákladov na byt tie uvádzal cca 250 € mesačne. Výživné na syna cca 28 € platí otcova matka. Na preukázanie svojich tvrdení predložil len potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice o skutočnosti, že je od 11.10.2019 zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

9. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice sa pokúsil vykonať šetrenie rodinných pomerov na strane otca. V správe zo dňa 18.2.2022 úrad uviedol, že otec sa dostavil na telefonické predvolanie, s podaným návrhom nesúhlasil. Jeho tvrdenia boli totožné s tvrdeniami pred súdom. Ak za synom cestuje, na dopravu využíva požičané motorové vozidlo. Na syna prispieva minimálnym výživným (27,30 €). Ak mu to finančné možnosti dovoľia, tak synovi peniaze dá, niekedy po Vianociach to bolo 400 €, ktoré mu zaslal na účet. podľa otca je finančná situácia matky dobrá, lebo si kúpila nový automobil Škoda Octavia a trojizbový byt v Košiciach na Zupkovej 1, ktorý jej prenechal, predala za 70000 € a on z toho nič nemal. Otec nesúhlasil s prešetrením bytových pomerov na jeho strane. Uviedol, že nevidí dôvod na to, aby pracovníci úradu prišli do bytu, v ktorom býva so svojou matkou U.. Byt je vlastníctvom jeho matky, nie je v ňom nič na pozieranie, nič nie je jeho, on nič nevlastní, preto nie je dôvod na prešetrovanie bytových pomerov.

10. Z oznámenia ÚPSVaR Košice zo dňa 22.3.2022 súd zistil, že otec j vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 11.10.2019 a jeho evidencia trvá. Počas doby evidencie a kontaktovania na úrade sú otcovi poskytované aktuálne informácie o voľných pracovných miestach, výberových konaniach a rekvalifikačných kurzoch. Otec nepoberá dávku v hmotnej núdzi, ani žiadne iné štátne sociálne dávky.

11. Okresný úrad Košice, katastrálny odbor súdu dňa 30.3.2022 oznámil, že otec nie je v územnej pôsobnosti Okresného úradu Košice v súčasnosti zapísaný ako vlastník ani spoluvlastník žiadnych nehnuteľností.

12. Krajský dopravný inšpektorát KR PZ Košice, oddelenie evidencie vozidiel dňa 1.4.2022 súdu oznámil, že otec nie je vedený ako vlastník alebo držiteľ vozidiel.

13. Kolízný opatrovník dňa 18.3.2022 vykonal šetrenie rodinných pomerov aj na strane matky, pričom nezistil žiadne nedostatky. Matka má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o mal. syna prispôsobené jeho potrebám. Matka počas šetrenia pomerov uviedla, že otec je s maloletým v kontakte, nie je to však pravidelné. Maloletý občas zvykne chodiť do domácnosti otca, no nechce tam veľmi chodiť. Keď je matka v práci, maloletý je buď na internáte alebo u stryka, ktorý býva v rovnakej dedine. Matka v styku nebráni, otec bol aj v ich domácnosti asi na dva dni. Rodičia medzi sebou nemajú skoro žiadny kontakt. Otec uhrádza výživné vo výške 30 € mesačne, platí pravidelne. Podľa slov matky otec navyše neprispieva, teraz pred pojednávaním poslal na účet maloletého 400 €, asi iba „na oko“. Bolo to prvýkrát, čo mu dal niečo navyše. Otec neprispel ani na vodičský preukaz, nepodieľa sa na platení výdavkov čo sa týka školy. Otec je dobrovoľne nezamestnaný. Matka je v dobrej finančnej situácii, ale podala návrh kvôli tomu, že sa otec o mal. dieťa nezaujíma, nemá voči nemu žiadnu zodpovednosť, nikdy navyše neprispieval a maloletému sa veľmi nevenoval.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

20. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

21. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

22. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorú sú povinní plniť podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a ktorej rozsah závisí aj od odôvodnených potrieb mal. dieťaťa. Výživou dieťaťa sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný rozvoj dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho vospelosti a podobne. Výživné neslúži len na uspokojovanie hmotných potrieb, ale i ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a zárobkovými a majetkovými pomermi rodičov. Pri rozhodovaní o výživnom súd porovná okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodnutia a v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažná zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, teda zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Môže ísť o zvýšenie, zníženie zárobku, ktoré ovplyvní celú situáciu povinného a to nie na prechodný čas. Zmenou môže byť vyšší vek dieťaťa, rozšírenie, zúženie vyživovacích povinností povinného.

24. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že k podstatnej zmene pomerov došlo najmä na strane mal. dieťaťa, keďže od posledného rozhodnutia uplynulo 7 rokov, mal. Lukáš bol žiakom prvého stupňa ZŠ, v súčasnosti je študentom strednej školy mimo miesta bydliska, s čím sú nepochybne spojené zvýšené finančné náklady a to nie len na školu, internát, ale aj ošatenie, stravu, šport, ale aj na kultúrne podujatia a spoločenské vyžitie. Príjem matky sa oproti času predchádzajúceho rozhodnutia zvýšil na sumu 1900 € a jej majetková a finančná situácia je skutočne dobrá, to však nie je dôvodom na neplnenie si vyživovacej povinnosti zo strany otca v primeranej výške. Rodičom vyživovacie povinnosti nepríbudli. Otec je nezamestnaný rovnako ako aj v čase ostatného rozhodnutia o výživnom. Preukázateľne je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností ani motorových vozidiel. Nepoberá dávky v hmotnej núdzi ani žiadne iné štátne sociálne dávky, i keď tvrdil, že o dávky žiadal. Túto skutočnosť však nepreukázal, rovnako nepredložil žiadne rozhodnutie úradu, ktorým by mu bola žiadosť zamietnutá alebo dávky nepriznané. Ďalej tvrdil, že nepracuje, lebo ho z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody niekto nechce zamestnať, žije u matky, ktorá je starobná dôchodkyňa, ktorá ho má zrejme živiť, pretože on si príležitostne zarobí cca 200 € mesačne niekedy viac a ona platí aj výživné na mal. Lukáša. Takéto konanie otca aj jeho tvrdenia súd považuje za účelové v snahe vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. Otec nepreukázal, že by si prácu vôbec hľadal a že by ho niekto odmietol zamestnať, tiež že by absolvoval requalifikačný kurz, keďže má len základné vzdelanie. Nevyvinul absolútne žiadnu snahu o zlepšenie svojej situácie, pričom ide o mladého človeka, ktorému v práci nebránia ani žiadne zdravotné prípadne iné subjektívne či objektívne skutočnosti. Otec si má byť vedomý svojej zákonnej vyživovacej povinnosti voči maloletému, ktorému skutočnosť, že je v podstate dobrovoľne nezamestnaný alebo že v minulosti matke prenechal byt, ktorý ona predala, nemôže byť na ujmu, resp. prekážkou pre zvýšenie výživného pri kvalifikovanej zmene pomerov na strane maloletého. Otec tiež nepreukázal a vlastne ani nedeclaroval žiadne svoje výdavky, so synom sa síce občas stretáva, ale stretávanie nie je pravidelné a teda ani nemá pravidelné náklady v súvislosti s realizáciou práva styku. Navyše ak je otec schopný po podaní návrhu na zvýšenie výživného zaslať synovi na účet sumu 400 €, zrejme jeho finančná situácia nie je v skutočnosti taká zlá, ako sa snaží súdu prezentovať.

25. Vzhľadom na preukázanú odôvodnenú zmenu pomerov na strane mal. dieťaťa súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na sumu 150 €, ktorú považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám dieťaťa, uplynulým rokom od posledného určenia výživného ako aj skutočnosti, že doposiaľ otec okrem minimálneho výživného navyše takmer neprispieval.

26. Súd zvýšil výživné od podania návrhu dňa 7.1.2022, na zvýšenie výživného spätne od 1.9.2021 súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, keďže matke nič nebránilo, aby si návrh podala už v septembri. Zaostané výživné za obdobie od 7.1.2022 do 27.4.2022 súd vyčíslil ako rozdiel medzi zvýšeným výživným a minimálnym, ktoré od 1.7.2021 činí 29,87 €, t.j. $150 \text{ €} - 29,87 \text{ €} = 120,13 \text{ €} \times 4 \text{ mesiace} = 480,52 \text{ €}$. Na tento dlh súd otcovi započítal 400 €, ktoré otec podľa zhodného tvrdenia rodičov zaslať synovi po podaní návrhu. Zaostalosť na výživnom od podania návrhu tak predstavuje sumu 80,52 €, ktoré je otec povinný zaplatiť v zákonnej lehote.

27. Podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku (CSP), lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

28. Týmto rozhodnutím došlo k zmene predchádzajúceho rozsudku tunajšieho súdu vo výroku o výživnom.

29. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.
Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.